

OPIS ODBORU HABILITAČNÉHO KONANIA A INAUGURAČNÉHO KONANIA

Názov odboru HIK	Katolícka teológia
Študijný odbor/odbory, ku ktorému je odbor HIK priradený	37 Teológia
Študijné programy 3. stupňa v odbore, ku ktorému je HIK priradený	Katolícka teológia, III. stupeň, denná a externá forma, kódy ŠP: 4033; 12960
Študijné programy 2. stupňa v odbore, ku ktorému je HIK priradený	Katolícka teológia, spájajúci 1. a II. stupeň, denná forma, kód ŠP: 17375 Probačná a mediačná práca, II. stupeň, denná a externá forma, kód ŠP: 17376; 102004

Obsah odboru HIK

Názov odboru HIK: Katolícka teológia

Obsah odboru Katolícka teológia je zameraný na skúmanie základných teologických hodnôt a zákonitostí. Katolícka teológia etymologicky označuje náuku o Bohu (gr. Theos — Boh, logos — slovo, reč, učenie), pričom ide o vyjadrenie interpretácie Božieho zjavenia podľa Katolíckej cirkvi a katolíckych mysliteľov v súvislosti s rozmanitými oblasťami viery, filozofie, humanitných vied, ako i náboženskej praxe, dejín Katolíckej cirkvi a kresťanstva, ba aj v súvislosti s hľadaním riešení problémov jednotlivcov i celej spoločnosti. Katolícka teológia má tradičné postavenie medzi vedami humanitného zamerania. Katolícka teológia je jednou z najstarších vied, má vypracovaný vlastný systém postupov, vlastnú metódu výskumu, jasne definovaný predmet štúdia a predstavuje univerzálny aparát poznatkov na identifikáciu človeka, sveta a javov vo svete. Všetko sa odvíja od základného pojmu Boha a jeho spôsobu zjavenia sa ľuďom. Odborníci v oblasti katolíckej teológie sprostredkovávajú a učia chápať náuku Katolíckej cirkvi a systematicky ju vysvetľujú a uplatňujú v praxi. V tomto zmysle sa usilujú odpovedať na principiálne otázky života v každej oblasti a usilujú sa o riešenie ľudských problémov vo svetle tejto náuky. Katolícka teológia predstavuje ucelený systém poznatkov, ktorými vstupuje interdisciplinárne do kontaktu s ostatnými humanitnými vedami, ako je filozofia, história, religionistika, psychológia, právo, a úzko s nimi spolupracuje. Spolupracuje aj s ďalšími exaktnými vedami, voči ktorým vystupuje najmä z pozície spoločného hľadania zmyslu skutočnosti. Odbor HK a IK Katolíckej teológie reflektuje aktuálne spoločenské požiadavky, má svoje pevné miesto v univerzitnom školstve a jej prítomnosť vo vysokoškolskej vede a vzdelávaní je zárukou integrity vysokého školstva a formácie človeka vôbec.

Vymedzenie odboru HIK

Obsah odboru HK a IK Katolícka teológia je v súlade so zameraním študijného odboru 37 Teológia, ku ktorému je priradený. Obsah odboru je vymedzený tak, aby korešpondoval s nosnými témami jadra znalostí študijného odboru Teológia. Teológia (katolícka) je vedecká disciplína, kde je ľudské svedectvo nahradené Božou autoritou. Premisy vierouky boli rozpracované do vedeckého systému nazývaného apologetika. Božsky zjavené pravdy sú študované v teologických, historických, filozofických, lingvistických a religionistických líniách. Tieto pravdy sú analyzované, definované a klasifikované, vyvodili sa z nich teoretické dôsledky a urobili sa aplikácie na cirkevnú disciplínu. Medzi vierou a vedou sa vytvorili styčné body a vytýčili sa hraničné čiary. Výsledky všetkých týchto štúdií sú stelesnené v mnohých vedných odboroch. Výber hlavných obsahových prvkov odboru HK a IK Katolícka teológia je nasledovný:

- (kresťanská) filozofia;
- cirkevné dejiny a ďalšie odbory z nich vychádzajúce — patológia, dejiny dogiem, (biblická a kresťanská) archeológia, dejiny (sakrálného) umenia;
- biblické vedy (biblická teológia) s pododdeleniami historickej kritiky, teoretickej hermeneutiky a praktickej exegézy;
- fundamentálna a dogmatická teológia,
- morálna teológia a kánonické právo;
- pastoraálna teológia a homiletika;
- liturgická teológia;
- katechetika a didaktika náboženskej výchovy;
- (kresťanská) religionistika.

Predmetom teologickej vedy je sám Boh, druhotnými sú stvorené veci nakoľko sú vo vzťahu k Bohu. Obsah Katolíckej teológie vychádza z presvedčenia, že má úplné poslanstvo evanjelia Ježiša Krista, ktoré bolo predané prvými apoštolmi. Obsah náuky Katolíckej cirkvi v odbore Katolícka teológia tvorí:

- naplnenie Kristovho učenia,
- dispozícia človeka k náboženskej viere, naplnenie náboženských potrieb človeka, ako je potreba vzťahu človeka k nadprirodzeniu a potreba vnútornej rovnováhy a vnútorného uspokojenia,
- kontext katolíckej vierouky, ktorý sa systematicky tvoril počas histórie Cirkvi,
- riešenie zložitých teologických otázok, ktoré autenticky zapadajú do kontextu vierouky a tak prehlbujú jej chápanie,
- miesto katolíckej teológie uprostred nekatolíckych a nekresťanských teologických prúdov a vierovyznaní,
- aplikácia článkov katolíckej vierouky na praktický život človeka, výsledkom čoho má byť vnútorné uspokojenie jednotlivca ako aj jeho schopnosť žiť v zreých altruistických medziľudských vzťahoch,
- analýza spoločenského a kultúrneho prostredia s akcentom na hľadanie riešení problémov cez prizmu učenia Katolíckej cirkvi a to najmä v oblasti starostlivosti o núdznych, o členov marginalizovaných skupín,
- v interdisciplinárnom kontexte sledovať poslanie Cirkvi ohlasovať všetkým Kristovu dobrú zvesť v dialógu s rôznymi vednými odbormi, ktoré čoraz hlbšie prenikajú do pravdy a šíria ju v spoločnosti,
- vnášanie ekumenického rozmeru do riešenia náboženských, kultúrnych a spoločenských problémov,
- obohacovanie pohľadu spoločenských vied, ktoré sa na manželstvo a rodinu pozerajú z rôznych uhlov pohľadu (filozofia, teológia, právo, psychológia, medicína, pedagogika) o učenie Katolíckej cirkvi o manželstve a rodine,

- prenikanie ducha kresťanskej morálky do všetkých sfér spoločenského života v kontexte spravodlivosti a zodpovednosti všetkých jeho aktérov.

Osoby, ktoré majú zodpovednosť za rozvoj a zabezpečenie kvality odboru HIK

Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., funkcia profesor

Dr. h. c. prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD., funkcia profesor

prof. ThDr. Marek Petro, PhD., funkcia profesor

prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., funkcia profesor

doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD., funkcia docent